

NICOLAS BEUGLET

INŠPIROVANÉ SKUTOČNÝMI UDALOSTAMI

Ljndeni

Výkrik

Vyšlo aj v tlačovej podobe

Objednať môžete na
www.lindeni.sk
www.albatrosmedia.sk

Lindeni

Nicolas Beuglet

Výkrik – e-kniha

Copyright © Albatros Media a. s., 2018

Všetky práva vyhradené.
Žiadna časť tejto publikácie nesmie byť rozširovaná
bez písomného súhlasu majiteľov práv.

ALBATROS MEDIA

**NICOLAS
BEUGLET**

WIKI

INŠPIROVANÉ SKUTOČNÝMI UDALOSTĚMI

Ljndeni

NICOLAS BEUGLET

VÝKRIK

*Mojim trom láskam – Caroline, Eve a Juliette.
Odjakživa a navždy.*

*„... Priatelia sa mi vzdalovali
a ja som tam zostal,
chvel som sa úzkosťou a pocítil som
nekonečne veľký výkrik prírody.“*

Edvard Munch o chvíli, ktorá ho inšpirovala k namaľovaniu *Výkriku*.
La Revue Blanche, zväzok IX, 1895

1.

Sarah za sebou zabuchla dvere. Zastala, znehybnela a zalapala po dychu, o ktorý sa pripravila vlastným krikom.

Ticho chodby rušilo už len tlmené vrčanie televízora, ktorý v túto neskorú nočnú hodinu ešte bežal.

Srdce jej stále bilo príliš rýchlo, keď pomaly vykročila smerom k výťahovej šachte, presvedčená, že on každú chvíľu otvorí dvere a bude jej tvrdiť, že ju miluje a že vždy miloval len ju a tá nevera bol omyl, slabosť, ktorá sa už nezopakuje.

Automatické osvetlenie sa po nastavenom intervale vyplo a chodba sa ponorila do tmy. Strýpla. Musí počkať ešte pár sekúnd a on napokon vyjde von a bude sa jej zajakavo ospravedlňovať, čo ona prijme akože len naoko, a potom sa všetko vráti do starých koľají.

No nepokoj vystriedala úzkosť. Dvere bytu zostali zatvorené, chodba bola temná a tichá. Sarah sa oprela o stenu, tvár jej jemne osvetľovalo mihotavé oranžové svetlo vypínača.

Ešte pred pár minútami sa snažila vymaľovať miestnosť, z ktorej sa jedného dňa mala stať izba pre bábätko, akoby dúfala, že takto ovplyvní beh osudu. Nemohla tam zostať, vyzerala ako zmätená obeť dopravnej nehody.

Uchýlila sa do polotieňa a čakala. Predstavovala si, že on sa bojí jej hnevu, a preto čaká, kým sa ona upokojí. No lúč svetla, ktorý až doteraz prenikal spod dverí ich bytu, zmizol. Už nevyjde von.

Zmocnil sa jej závrat, a tak sa oprela o stenu chodby, aby nabrala silu poslepiačky urobiť tých pár krokov ku schodisku.

Na prízemí vietor v silných poryvoch búšil do sklenených tabúľ vchodových dverí. V sinavej žiare pouličných lúčok bolo vidieť šikmo padajúci sneh.

Sarah sa zhlboka nadýchla, vyhrnula si kožušinový golier na bunde a osušila slzy, ktoré jej stekali po pehavých lícach.

Potom prekročila prah. Chlad jej rozprúdil krv a vietor jej fúkal do očí ryšavé kučery.

Chodník pokrývala hrubá vrstva snehu, do ktorej sa na konci ulice pustila snehová fréza. Na okraje vozovky navršovala prachový sneh, čím z bielej masy vznikala stena. V Osle sa začala zima.

Cez vlhký závoj, ktorý jej bránil vo výhlade, sa Sarah snažila nájsť svoje auto – vytušila, že je pár metrov ďalej. Z úst jej unikal obláčik pary a ona sa začala predierať k svojmu SUV. Kráčala nešikovne, zabárala sa do čerstvého snehu, ktorý sa jej pod nohami vršil a vŕzgal pri každom kroku.

Myslela na to, že Erika asi netrúpi, kam ide uprostred noci, keď za ňou nevyšiel na chodbu a neospravedlnil sa. Akoby sa už v jeho očiach oni dvaja stali cudzincami a každý si žil svoj život. Akoby udalosti dnešného večera len urýchlili odcudzenie, ktoré dozrievalo už dlho. Ako sa to mohlo stať? Po tom všetkom, čo spolu preskákali?

Spomienky ju zadúšali, zbavovali ju síl. Pred očami jej defilovali posledné roky ich života. Deň, keď jej v tej miestnosti s bielymi stenami oznámili, že je neplodná. Kolaps, potom slová plné nádeje a odvahy z úst jej manžela Erika, prvé dávky Clomidu stimulujúceho ovuláciu, ktoré zároveň spôsobovali zahanbujúce úniky moču, opakujúci sa plánovaný sexuálny styk bez vášne, čo viedol až k odporu, trýznivé a stresujúce rodinné stretnutia: „Tak čo, ako ste na tom s bábätkom?“ Po roku stále nič. Ani za mak nádeje. Prvé Erikove pochybnosti, ktoré zaznievali z tónu jeho hlasu, prechod na bolestivé injekcie s názvom Gonalfu, narodenie sestriho druhého dieťaťa, rozhodnutie vyskúšať umelé oplodnenie, zásah do súkromia, ktorý bol čoraz neznesiteľnejší, tá studená, maličká miestnosť, kde o ôsmej ráno čakávala s roztrhnutými stehnami, kým manžel domasturbuje vo vedľaj-

šej kutici a kým jej prídu injekčne vstreknúť jeho vybrané spermie. Nová nádej, strach a znovu sklamanie. Slzy. Nervové vyčerpanie. Strata zmyslu života. Tie absurdné rady, ktoré všetci neustále omieľajú, že stres a obavy majú negatívny vplyv na oplodnenie, ako keď sa dieťaťu, ktoré má hrôzu zo psov, hovorí, že zvieratá cítia strach a využívajú ho na útok.

A potom nutková potreba kupovať tie rozkošné vecičky, miniatúrne topánočky a plyšové hračky, na ktoré v prázdnej izbe bez života padá prach. A najmä strach, že už nenájde silu začať všetko odznova, ak sa celý proces nebudaj nepodarí.

Sarah sa učupila v snehu, ruky si prekrížila na bruchu a svoje telo vydala napospas zime, akoby pichľavá ostrá bolesť spôsobená chladom mohla umŕtvíť jej utrpenie.

Práve vtedy nočné ticho prerušila elektronická melódia.

Sarah zdvihla hlavu, mrazivý vzduch jej vyštípal tvár do červena. Sekundu verila, že jej volá Erik. No jej naivná nádej zhasla, keď rozoznala zvonenie svojho pracovného telefónu.

Dívala sa naň a po prvý raz za svoju kariéru ho nezdvihla.

Postavila sa, podišla k autu a nastúpila, rozhodnutá okamžite vyraziť k sestre, skôr než ju opustí odvaha, premôže ju zima a ona zaspí.

Ale sotva otočila kľúčom v zapaľovaní, jej telefón zazvonil znovu. Ak sú takí vytrvalí, znamená to, že sa muselo stať niečo závažné. No čo môže byť závažnejšie ako jej vlastná situácia?

Vyzváňanie opäť ignorovala. Melódia telefónu sa ozvala nanovo.

Sarah sa predlaktiami oprela o volant. V hlave jej vírili protichodné rozhodnutia, ruky sa jej chveli od vzrušenia, hrdlo mala stále zovreté. Zodvihla.

„Počúvam.“

Tak veľmi sa usilovala pôsobiť normálne, až sa jej zdvihol žalúdok. Hlavu si oprela o sedadlo a zavrela oči.

„Inšpektorka Geringénová?“

Mužský hlas hovoril rýchlo a znepokojene.

„Áno.“

„Pri telefóne strážmajster Dorn zo sagenského obvodu. Mrzí ma, že vás ruším v takúto hodinu a že volám opakovane, ale... zavolali nás k jednému úmrtiu, napohľad banálnemu, no vzhľadom na to, čo sme našli na mieste, si myslím, že budeme potrebovať vaše znalosti.“

Sarah policajta sprvu počúvala len na pol ucha. Vnímanie jeho rozprávania bolo o to neprijemnejšie, že jej pripadal znepokojený, takmer zmätený.

„Zopakujete mi, prosím, kde sa to stalo?“

Pri počúvaní jeho odpovede zavrela oči. Posledné miesto, kde dnes mala chuť ísť.

„Dobre, upokojte sa a podrobne mi opíšte, čím sa líšila výpoveď nočného strážnika v telefóne od toho, čo ste skonštatovali na mieste.“

Informácie si uložila do pamäti a myslela pri tom na jedinú vec: najst dôvod, ktorý by jej prítomnosť umožnil posunúť na neskôr.

„Okej, čím presne sa vám tie stopy zdali podozrivé?“

Keď jej policajt v skratke opísal „bizarnú“ značku a zmätené rozprávanie zamestnancov, Sarahin inštinkt sa prebudil.

Telefón položila na stehná a dľaňami si prešla po tvári. Keď ho znovu zobrala do ruky, hlas sa jej triasol trochu menej.

„V poriadku, počúvajte. Zabezpečte priestor a zalarmujte technikov. Ja upovedomím súdneho lekára.“

Až keď zložila, oprela sa o sedadlo a vzdychla si. Ozaj bude mať dost síl na túto úlohu? Fyzická odolnosť jej nerobila problém. No zvládne šok duševne? O tom viac než pochybovala. Najmä tam, kde ju čakali.

* * *

Sarah sa zbežne pozrela na displej palubného počítača svojho auta: –4 stupne, 5.56 ráno, 36 km/h. Ulice pokryté snehom sa podobali bielym

kaňonom, z ktorých trčali len spätné zrkadlá áut zaparkovaných popri chodníkoch. Von sa ešte neodvážil ani jediný chodec a len ojedinele sa začali zasvecovať okná bytov. Vo svetle reflektorov auta si Sarah všimla tabuľku ukazujúcu smer na osloskú hlavnú stanicu. Prichádzala na miesto dohodnutého stretnutia so súdnym lekárom.

Uvedomila si, že ani netuší, ako teraz vyzerá. Niežeby si potrpela na svoj výzor, práve naopak – kozmetiku zvyčajne nepoužívala, najmä nie v práci. Ani červeň na líca, ani podkladový krém pod mejkap, ani rúž, nenosila ani prstene, len obrúčku. Zato si dávala pozor, aby jej tvár neprezrádzala nijaké výrazné pocity. Červenú na križovatke využila na to, aby sa na seba pozrela v spätnom zrkadle.

Zdalo sa jej, že zostarla o desať rokov. Oči, červené od plaču, mala opuchnuté, čo zvyčajne vrásky okolo nich. Jej mliečne biela pokožka nadobudla bledý, priam chorobný odtieň. A tak sa tentoraz rozhodla pre menší podvod. Zdvihla opierku na ruku a z odkladacieho priestoru pod ňou vybrala gumičku na vlasy, lesk na pery a ceruzku na oči, ktoré tam mala len pre prípad núdze.

Na viečka si nakreslila tenkú linku, ktorá podčiarkla jej modré oči, a potom si istou rukou naniesla na pery diskrétnu vrstvu ružového lesku, a keď jej na semafore naskočila zelená, skončila tým, že si vlasy stiahla gumičkou.

Keď sa točila na poslednom kruhovom objazde pred stanicou, oranžová žiara pouličných lúčov ustúpila mdlému svetlu. Veľmi rýchlo identifikovala súdneho lekára, ktorý do prostredia nezapadal.

Vonkajšie priestranstvo pred stanicou bolo známe tým, že sa tu stretávali opilci a narkomani s pochybným správaním. Postavu súdneho lekára ľahko rozoznala, lebo ako jediný dokázal stáť vzpriamene. Bol nevelkej postavy, v ruke držal kufrík a na hlave mal natiahnutú kapucňu, prešľapoval z nohy na nohu a pozorne sledoval sporadické okoloidúce autá. Odzadu sa k nemu blížila skupina hlučných indivídií.

Sarah prudko spomalila a naklonila sa cez sedadlo spolujazdca, aby mohla otvoriť dvere. Keď sa chystala znovu vzpriamiť, všimla si, že jeden z tulákov sa oddelil od skupiny a buchol súdneho lekára do chrbta. Ten sa zakolísal a ozvali sa salvy smiechu. Sarah na priehradke vyfukala kód, vybrala odtiaľ služobnú zbraň a vystúpila z auta. Lekár sa narovnal a pokojným krokom sa k nej blížil, akoby sa nič nedialo. Nadávky sa stupňovali a na zem tesne vedľa neho dopadla fľaša. *Prečo sa nepoponáhla?* pýtala sa v duchu Sarah, keď obchádzala auto, pričom zbraň držala vo výške stehna. Nikto nevedel lepšie ako ona, kam až sú páchatelia schopní zájsť.

Chrapľavý hlas agresívne zareval na „starca“, aby im hodil tašku, inak ho zarežú ako sviňu. V tej istej chvíli uvidela Sarah tvár súdneho lekára osvetlenú žiarou pouličnej lampy. Bol to muž už dosť po päťdesiatke, tvár mal červenú od zimy, no jej okrúhle tvary prezrádzali, že ide o bonvivána. Pokojne jej naznačil, že už ide, a ďalej prechádzal cez priestranstvo bez náhlenia. Uvedomil si vôbec tú vyhrážku?

„Koledoval si si o to, debil!“ zakričalo to isté individuum, ktoré mu predtým nakazovalo, aby im hodil kabelu.

A so zúrivým krikom sa hodilo na lekára. Sarah mala pocit, že v ruke sa mu zaleskla čepeľ. Inštinktívne si pri boku odistila zbraň. Lekár svoj vychádzkový krok nijako nezmenil. Sarah vystrela ruku, zadržala dych a namierila útočníkovi na nohy. Bola pripravená strieľať, keď sa muž s nožom pošmykol a spadol naznak na zľadovatenom povrchu priestranstva.

Súdny lekár pokojne nasadol do auta. Sarah nasadla tiež a naštartovala.

„Dobrý deň, inšpektorka Geringenová,“ ozval sa súdny lekár, keď si dával dolu rukavice. „Doktor Thobias Lovsturd.“

Sarah ignorovala podávanú ruku, letmo kývla hlavou, skontrolovala spätné zrkadlá a otočila auto do protismeru. Lekár pokrčil plecami, dal si dole kapucňu a snažil sa zachytiť inšpektorkin pohľad, zatiaľ čo sa od okien auta odrážali nadávky tulákov.

„Prepáčte, že som vám spôsobil tie chvíľky napätia, no ak by som sa bol rozbehol, zakrátko by som mal nohy vo vzduchu a tí chlapi by si s mojou hlavou zahrli futbal. A tak som len ďalej kráčal a spoliehal sa na to, že pôsobenie alkoholu mi zachráni kožu. A ako som predpokladal, tí ozráti kretení zabudli na ľad a začali bežať. Koniec koncov ak ma mala stihnúť smrť, asi to tak malo byť!“

A lekár skončil svoj prejav tým, že po očku skúmal tichú inšpektorku.

„Takže je to pravda, čo sa o vás hovorí... Ste mlčanlivá. Ale to nevadí, ja často hovorím aj za dvoch. Ak vás to však ruší, pokojne mi to povedzte, mŕtvi ma naučili mnohým zlozvykom.“

A pokýval hlavou, spokojný so svojím vtipom.

„Skrátka, ďakujem pekne, že ste si urobili zachádzku a prišli po mňa. Je to jednoznačne rýchlejšie, odkedy treba vyplniť tony papierov, ak si chce človek požičať služobné auto!“

Posúchal si temeno holej hlavy. Potom otvoril kufrík a vybral vreckovku. Sarah zacítila charakteristický pach gáfru. Niečo ako balzam, ktorý si súdni lekári natierajú pod nos, aby tým prekryli pach pitvaných tiel.

Pootvorila okno a zapla smerovku, aby sa mohla napojiť na Ring 3, rýchlostnú cestu vedúcu na sever Osla.

„Viete, som veľmi rád, že sa s vami konečne stretávam. Tolko som už o vás počul! A ak môžem byť úprimný, vôbec nezodpovedáte obrazu, ktorý som si o vás vytvoril.“

Svoju reč zakončil sprisahaneckým smiechom. S menom Sarah Gerin-génová sa po prvý raz vo svojej službe stretol, keď dostala za úlohu prevziať vyšetrovanie sériového vraha Ernesta Jangera, ktorého neskôr začali prezývať Sanitár. Vyšetrovanie dva roky prešľapovalo na mieste a počet obetí – žien – sa už vyšplhal na šesť. Na hanbu štátnej polície. Sarah sa práve podarilo bravúrne zatknúť iného vraha, pričom išlo o obzvlášť zložitý prípad, a tak jej nadriadeným napadlo využiť jej analytické schopnosti a zaniehanie pri prípade, ktorý znepokojoval celé Oslo.

Začala tým, že nariadila opätovnú pitvu všetkých obetí podľa presnejších pravidiel a podrobnejšie ako pri prvom raze. Lovsturd, ktorého v tom čase čerstvo povýšili na šéfa Ústavu súdneho lekárstva, si spomínal, koľko vtedy spolu s kolegami nadávali na túto dodatočnú prácu.

Keď si však opätovne čítal správy spolupracovníkov, musel uznať, že obsahujú isté styčné body, najmä pokiaľ išlo o názvy chemických látok nachádzajúcich sa v telách obetí. A obzvlášť jeden produkt, ktorý napokon zavážil pri vyriešení celého prípadu.

Predsa mu však inšpektorka Geringėnová, ktorú nikdy nevidel, pripadala ako chladná žena s odpudzujúcim výzorom. No napokon musel pripustiť, že sa veľmi mýlil.

Keďže bol zvedavý a chcel sa o nej dozvedieť viac, vzal si do hlavy, že ju vyprovokuje k reakcii. Keď už nič, aspoň začuje jej hlas.

„Povedzte, a nie je v Gaustade práve Janger? Nebude dvakrát nadšený, keď vás uvidí!“

Práve to bol jeden z dôvodov, prečo Sarah nemala dnes nijakú chuť tam ísť. Ale ešte menšiu chuť mala pustiť sa do rozhovoru na túto tému.

Súdny lekár ju pozoroval, no nebol schopný uhádnuť, čo sa skrýva za ľadovomodrými očami – či myslí na niečo iné, alebo ho len ignoruje. Thobias však nebol z tých, ktorí by sa dali ľahko odradiť.

„V každom prípade, nikdy som nemal príležitosť vám to povedať – gratulujem k minuloročnému prichyteniu toho blázna. Bol to bohovský šikovný ťah, spojiť stopy čistiacich prostriedkov nájdených na telách obetí s opakovanou prítomnosťou sanitky na mieste činu pár minút pred každým únosom. Museli ste sa narobiť, dokola čítať svedectvá, kým ste udreli kliniec po hlavičke. Predpokladám, že to svedkovia nerozprávali ako prvé.“

Ani najmenej, mala chuť odpovedať Sarah. Pretože tá sanitka sa vo výpovediach objavila až vtedy, keď ona sama znovu vypočúvala svedkov a strávila hodiny a hodiny krížovým porovnávaním podobností, aj tých

najbezvýznamnejších. A takou bola aj tá sanitka, ktorú svedkovia spomínali len letmo, ako pozadie, nikdy ju nijako nezdržovali.

„A potom, aj zásah, povedal by som až tvrdý, ktorý ste v ten deň viedli uňho doma. Viem, že nemálo agentov sa dodnes nespamätalo z toho, že ste sa rozhodli vstúpiť dnu ako prvá a podarilo sa vám Jangera zneškodniť tak rýchlo. Nie nadarmo ste, ako sa zdá, strávili v minulosti nejaký čas v FSK.¹

„A dnes ráno ma zaujíma, čo tam nájdeme.“

V kabíne auta zrazu po prvý raz zarezonoval Sarahin hlas. Thobias Lovsturd, ktorý to nečakal, až nadskočil a vystrašený sa radšej na nejaký čas odmlčal.

Sarah zle znášala, keď sa spomínala jej minulosť v špeciálnych jednotkách. Ich oddiel bol síce naozaj veľmi dobre vycvičený, ale na druhej strane mu chýbal výstroj, ako aj výzbroj na to, aby dokázal čeliť teroristom. Smutnou ilustráciou tejto skutočnosti boli podľa nej jatky Andersa Breivika. Tým, že na ostrov Utøya dorazili až po polhodine, lebo mali problém s motorom, prišlo podľa Sarah a mnohých jej kolegov o život tridsať mladistvých zo sedemdesiatich siedmich obetí. Po tomto, v jej očiach neprípustnom zlyhaní odišla zo špeciálnych jednotiek a vstúpila do štátnej polície ako inšpektorka. A pritom dúfala, že analýza a postreh jej v konečnom dôsledku pomôžu zachrániť viac životov ako neadekvátne zásahy na poslednú chvíľu.

Keď zišli zo štvorprúdovej Ring 3 a napojili sa na oblastnú cestu, ktorá sa vinula pomedzi jedle ohýbajúce sa pod snehom, Sarah zapla pohon všetkých štyroch kolies a hmlové svetlá. Tu už padajúce vločky prenechali miesto hustej vrstve hmly.

Zatiaľ čo cesta prebiehala v pochybnostiach, teplomer už ukazoval –3 stupne Celzia a na okrajoch predného skla sa tvorili kryštáliky inovate. Súdny lekár sa pozrel cez okno.

¹ Forsvarets spesialkommando – špeciálne jednotky

„To nie je obyčajný prípad – na mieste, ako je toto.“

Sarah si zastrčila kučeru vlasov za ucho a pritom jej zašuchotala nepoddajná vetrovka. Thobias si masíroval zátylok a pozorne sledoval okolie.

Až na niekoľko letných domov, ktoré sa občas objavili medzi stromami, prechádzali zalesnenou, takmer neobývanou zónou. Cesta sa rozdvajovala a Sarah zamierila na tú, čo viedla do lesa. Svetlá auta si len s námahou razili cestu hmlou a narážali do závejov, ktoré sa týčili do polovice auta. Z času na čas sa mihli kontúry stromu, ktorého haluze pripomínali kostnaté prsty posypané snehom.

V tichu bolo počuť len praskot kolies prechádzajúcich po zamrznutom snehu a zrazu sa pred nimi v hmle a žiare reflektorov objavila impozantná silueta. Najskôr rozoznali gotickú vežu z tehál a kovovú kupolu, z ktorej čnela tenká vežička zvonice. Potom sa z oparu vynorili strážne veže a fasády jednotlivých krídel budovy zdobené cimburím, ktorých vrchná zasnežená časť múrov sa strácala v temnote. Budova by pôsobila opustene, keby záblesky modrých majákov dvoch hliadkových vozidiel a jednej policajnej dodávky nezelektrizovali múry zariadenia.

Sarah zastala. Motor SUV vrčal pod kapotou, tlmič výfuku vykašľoval krúžky dymu.

„Tak, a sme tu,“ ozval sa súdny lekár a Sarah v jeho hlase zaregistrovala váhanie.

Znovu naštartovala auto a prešla cez kovanú vstupnú bránu. Sarah na nej viac tušila ako čítala nápis, ktorý čiastočne zakrýval sneh: „Psychiatrická nemocnica Gaustad“.

2.

Sarah vypla motor. Auto obklúčil mrazivý vzduch ako svorka pripravená vrhnúť sa na korisť.

„Dobre, podme.“

Thobias Lovsturd vystúpil z príjemne teplého vozidla a vykročil smerom k vstupu do budovy, pričom nadával na treskúcu zimu.

Sarah sa najprv oprela o volant a hlbokými nádychmi sa pokúšala upokojiť búšiace srdce. No tento pokus mal opačný efekt, než dúfala. Hrdlo sa jej úzkostou zvieralo ešte viac, akoby sa nejaký neviditeľný kat vyžíval v jej škrtení. Prečo? Prečo sem dnes musela prísť?

Na číselnej klávesnici vyfukala tajný kód a otvorila priehradku. Vnútri sa nachádzali putá, ktoré si vložila do zadného vrečka. Za jej pištoľou značky *Heckler & Koch P30* sa skrýval maják, zelený balíček žuvačiek a tuba liekov na potlačenie úzkosti. Chvíľu zvažovala, či si nezoberie žuvačky a pištoľ, no napokon vybrala tabletku a priehradku zamkla.

Upravila si golier na roláku, bundu si zapla až ku krku a vystúpila z auta. Pár krokov pred ňou sa snehom boril súdny lekár, ktorému pri každom výdychu z úst unikol do tmy obláčik pary.

Sarah šla v jeho stopách, ožarovaná stroboskopickým efektom majákov a niekoľkými svetlami, ktoré prenikali z okien nemocnice.

Ako opatrne kráčala po prašane, z jedného zo zhasnutých okien prvého poschodia zaznel nárek.

„Och...“ vzdychol súdny lekár, keď ho Sarah dobehla. „Síce svoj život trávim s mŕtvymi, ale, úprimne, neviem, či by som mal guráž pracovať v takomto blázinci. Najmä v tomto...“

Počas štúdia kriminálnej psychológie sa totiž Sarah dozvedela, že zariadenie Gaustad drží neblahý európsky rekord v počte lobotómií. V štyridsiatych rokoch 20. storočia tu podstúpilo tento zákrok tristo pacientov. V tom čase sa verilo, že pacientom so schizofróniou, epilepsiou alebo depresiou možno pomôcť tým, že sa im z mozgu odstráni časť nervových vlákien.

Sarah si spomínala, že tento barbarský zásah sa začínal tým, že sa špička nástroja na sekane ľadu zabodla hore medzi očnú guľu a viečko, až kým nenarazila na kosť. Keď po ňom lekár udel kladivom, prenikol celou lebkou až do frontálneho laloka. Vtedy lekár chytil rukoväť nástroja a krúživým pohybom popretŕhal časť nervových zakončení. Vo väčšine prípadov bol pacient len v lokálnej anestézii a stratil vedomie buď od bolesti, alebo následkom kŕčov, ktoré vyvolalo zničenie nervových vlákien.

Niektorí pacienti zomreli počas operácie a tí, ktorí sa po nej prebrali, boli odsúdení na vegetatívne prežívanie bez fantázie, zvedavosti či túžby. No v očiach lekárov boli vyliečení. Ich agresivita alebo krízy, ktoré im spôsobovali toľko bolesti, prakticky zmizli. A domov púšťali osoby, ktoré už pre spoločnosť nepredstavovali žiadne riziko.

Sarah sa neskôr dozvedela, že vtedajšia americká vláda považovala túto operáciu za možnosť, ako skrátiť pobyt psychiatrických pacientov v nemocniciach, a tým aj ušetriť finančné prostriedky. Preto lobotómii oficiálne podporovala.

Sarah zrýchlila krok s nádejou, že čím skôr vstúpi do budovy, tým skôr ju bude môcť aj opustiť. Predstihla lekára, ktorý šiel menej svižne. Prechádzajúc popod kamenný lomený oblúk vstupnej brány mala pocit, že prekračuje prah nejakého kostola.

Čo najviac sa snažila potlačiť strach, ktorý v nej narastal, rázne otvorila jednu časť dvojkrídlových vstupných vyrezávaných drevených dverí a vošla do vstupnej haly, vysokej ako katedrála. Asi desať metrov oproti nej sa nachádzala impozantná mahagónová recepcia a naľavo sa do výš-

ky dvíhalo točité schodisko. Úplne vzadu, v jednej línii s recepciou, boli zasklené dvere, za ktorými sa mihali siluety v bielych plášťoch. Všade vo vzduchu sa vznášala omamná vôňa čistiacich prostriedkov.

Keď návštevníci vstúpili do haly, spoza pultu vstala recepčná. Určite len nedávno oslávila dvadsať rokov a jej úsmev, ktorý za daných okolností nebol veľmi vhodný, prezrádzal očividný nedostatok skúseností.

Sarah prešla cez vestibul a podpätky jej čižiem klopali po vyšúchanej šachovnicovej dlažbe z čierneho a bieleho mramoru. Chladne, ako to bolo jej zvykom, sa preukázala odznakom inšpektorky Nórskej kriminálnej polície.

„Dobrý deň, pani... Geran... prepáčte, Geringenová. Profesor Hans Grund je vo svojej kancelárii, čaká vás,“ privítala ju mladá žena a gestom naznačila, že ju odprevadí ku schodisku.

„Povedzte mu, aby zišiel dolu.“

Súdny lekár, ktorý sa k Sarah pripojil, sa na recepčnú rozpačito usmial.

„No... ja... zavolám mu,“ odpovedala recepčná, znovu si sadla a začala vytáčať číslo.

Sarah pohľadom dokončila prehliadku vestibulu a pochopila, že prenikavá vôňa čistiacich prostriedkov nie je jediným faktorom, pre ktorý sa tam cíti nepríjemne. Nemocnica vyzerala, akoby ustrnula v minulosti. Až natoľko, že nebyť monitора počítača, ktorý prečnieval ponad okraj recepčného pultu, človek by sa tu cítil ako na konci 19. storočia. Schody, takisto zhotovené z mahagónu, pokrývala patina, strop s klenbami sa dvíhal podobne ako kupola kaplnky a celú atmosféru 19. storočia umocňovala šachovnicová podlaha.

Za sklenými dverami nachádzajúcimi sa na konci vestibulu Sarah zaregistrovala pohyb. Personál usádzal za stoly osoby v bledezelenom oblečení. Medzi nimi bola pravdepodobne aj tá, ktorú Sarah počula srdcervúco vykriknúť, keď sa chystala vstúpiť do nemocnice. Žeby ten malý zhrbený muž s energickými pohybmi a vyháňavým pohľadom alebo ten mladý štíh-

ly chalan s nemotorným a trochu prispatým správaním, alebo tamtá žena? Určite má minimálne štyridsať rokov. Sedela sama, pri prázdnom stole, zachmúrená, s rozstrapatenými vlasmi a vpadnutými lícami. Stretli sa im pohľady, no Sarah v jej očiach nezazrela nijaké šialenstvo, len samotu a úzkosť.

Sarah cítila, že ju pália oči od potláčaných slz, a odvrátila pohľad tesne pred tým, ako ju oslovil niečí hlas.

Žena na ňu chvíľu hľadela, potom sa odvrátila.

„Inšpektorka Geringėnová!“

Práve sa otvorili pancierové dvere vestibulu a dnu vošiel asi štyridsaťročný muž s malou ryšavou briadkou. Mal na sebe bledomodrú košeľu s čiernymi policajnými výložkami a svižne sa blížil k Sarah.

„Strážmajster Dorn. To ja som vám telefonoval,“ povedal muž, na ktorom si Sarah všimla kruhy pod očami a znepokojený výraz.

Naozaj to bol on – spoznala ho, len čo ju oslovil. Jedného dňa totiž prišiel na komisariát so svojimi dvojčatami, lebo im chcel ukázať budovu. Oceňovala, ako sa im vhodnými slovami snažil vysvetliť povinnosti každého z kolegov.

Sarah ho pozdravila kývnutím hlavy a čakala na ďalšie informácie. Policajt poznal inšpektorkinu povest' a jej mlčanie ho neprekvapovalo. Vedel tiež, že sa neobťažuje zdvorilosťami, a čakal, že pôjde rovno k veci.

Po očku si všimal aj recepcnú za pultom a rozprával tichým hlasom. Súdny lekár, stojaci obďaleč, pozorne načúval.

„Teda, o 5.23 ráno sme prijali telefonát od Aymerica Grosta, nočného strážnika v nemocnici. Pôsobil nervózne a hovoril zmätene. Vysvetlil nám, že jeden z pacientov nemocnice spáchal samovraždu. Nepodarilo sa mu spojiť s ich riaditeľom, preto na seba zobral zodpovednosť a zavolať k nám. Keď sme dorazili, bol zúfalý. Presviedčal nás, že sme určite prišli zbytočne. Že pacient zomrel na následky obyčajného infarktu.“

Sarah sa zamračila.

„Prečo teda najprv hovoril o samovražde?“

„Totiž, bol vo videomiestnosti a pozoroval monitory. A zrazu uvidel, ako sa jeden pacient chytil za krk a krútil sa na všetky strany, až kým sa neprestal hýbať. Snažil sa spojiť s dvomi ošetrovateľmi v službe, ktorí nereagovali, potom s riaditeľom, ani toho nezastihol. Tak zavolať na komisariát a opísal, čo videl, pričom tvrdil, že sa jeden pacient uškrtil pred jeho očami.“

„Túto verziu potvrdili aj ošetrovatelia?“ spýtala sa Sarah.

„Áno, rozprávali mi, že ich zamestnávali nočné povinnosti, keď začuli výkriky. Boli na druhom konci budovy. Jeden z nich práve pichal injekcie a nemohol hneď prísť. A kým do izby, odkiaľ vychádzal hluk, dorazil ten druhý, pacient už bol mŕtvy.“

„A hovor strážcu z videomiestnosti? Oni ho nepočuli?“ divila sa Sarah.

„Ale áno, no v tomto naliehavom prípade uprednostnili pacienta. Nestlačilo to však, ten človek bol už po smrti.“

„Lenže to nedáva nijaký zmysel!“ vykrikoval súdny lekár. „Človek sám seba nedokáže uškrtiť. Strata vedomia nevyhnutne spôsobí uvoľnenie zovretia. To čo má byť za výmysel?“

Súdny lekár hľadal podporu u inšpektorky. No tá naznačila Dornovi, aby hovoril ďalej.

„Presne to mi obaja ošetrovatelia vysvetľovali, keď som prišiel,“ pokračoval. „Preto veľmi rýchlo vydedukovali, že pacient dostal úzkostný záchvat, po ktorom nasledoval infarkt. No ich kolega z videomiestnosti, ktorého zamestnali len pred pár dňami, spanikáril a nepočkal na ich zhodnotenie a diagnostiku, ale hneď zavolať políciu, aby ohlásil samovraždu. Takže preto som tu.“

„V každom prípade, ak ide podľa nich o úzkostný záchvat, musel byť poriadne silný. Len si to predstavte, natoľko, že človek má chuť zaškrtiť sa vlastnými rukami?“ čudoval sa Thobias.

Dorn maskoval svoj nepokoj. No Sarah, ktorá dospela k rovnakej úvaha ako súdny lekár, čakala, že policajt odpovie.

„Podotkol som niečo podobné, ale ošetrovatelia ma upozornili na fakt, že sme v psychiatrickej nemocnici a že záchvaty šialenstva nie sú, bohužiaľ, zriedkavé.“

Strážmajster Dorn dokončil svoj opis v rozpakoch. Súdny lekár si vzdychol, akoby tým chcel naznačiť, že ho zbytočne vyrušili.

„Okej, možno som sa nechal uniesť aj ja,“ pokračoval Dorn, „no úprimne povedané, ak som vám volal, inšpektorka, bolo to preto, lebo boli takí nervózni a váhaví, až som si povedal, že bude lepšie všetko preveriť. A, viete, hoci to teraz vyznieva logicky, nepáčilo sa mi, že zmenili verziu v čase od zavolania na komisariát po náš príchod. A potom, ešte je tu tá značka na čele... je divná.“

Sarah uznala, že celá situácia nie je prehľadná, hoci na prvý pohľad neobjavila nič podozrivé.

„Kde je personál z tejto noci?“

„Dvaja ošetrovatelia – Elias Lunde a Leonard Sandvik – sa nachádzajú v oddelených miestnostiach a čakajú na váš výsluch, ak by ste ich potrebovali. Nočný strážnik Aymeric Grost je v ďalšej miestnosti nemocnice. Uvidíte, je mladý a v Gaustade pracuje len dva týždne. Mimochodom, technici sú už na mieste a zaisťujú stopy, ako ste žiadali. A čo sa týka riaditeľa, tuším práve prišiel, ešte som nemal čas sa s ním stretnúť. Mrzí ma to, asi som v telefóne znel príliš poplašene.“

Sarah sa preto naňho nehnevala. Nikdy sa nehnevala na tých, ktorí sa rozhodli, že sa budú riadiť pochybnosťami. A keď sa nad všetkým hlbšie zamyslela, položila si otázku, či v konečnom dôsledku nie je lepšie byť tu, ako sa nudiť v sestriinom náručí. Aspoň sa o tom pokúšala samu seba presvedčiť.

Chystala sa požiadať Dorna, aby ju zaviedol k mŕtvole, keď na mahagónovom schodisku zbadala vysokého muža v sivom obleku.

Po schodoch schádzal svižne, a preto sa pred nimi veľmi rýchlo objavila podlhovastá tvár a postriebrené spánky, ktoré mu dodávali elegantný ráz.

Jeho úprimný pohľad, ktorý zvýrazňovalo husté obočie, prezrádzal muža zvyknutého rozkazovať. Dôstojne si premeral Sarah aj súdneho lekára.

„Profesor Hans Grund, riaditeľ tohto zariadenia. Mrzí ma, že vás v konečnom dôsledku vyrušili zbytočne, no v podstate treba mojim podriadeným pripísať k dobru, že boli presvedčení o správnosti svojho konania.“

Riaditeľ, ktorý vystrel ruku, ostal v rozpakoch, keď zistil, že Sarah ruky z vreciek bundy nevytiahla. Bola to jedna z jej zásad. Vyhnúť sa fyzickému kontaktu s ľuďmi, ktorých sa záležitosť týka bezprostredne alebo iba okrajovo. Viacero psychologických štúdií dokázalo, že už letmý dotyk môže ovplyvniť mienku jedného človeka o druhom. No hoci bola profesionálka, nebola o nič menej človekom. Pozdravila ho jemným úklonom hlavy.

Keď riaditeľ zarazil svoje gesto, Sarah si všimla, že pod nechtom na palci pravej ruky má otvorenú ranu. Rýchlym pohľadom skontrolovala jeho ruky, no nevšimla si, že by mal niektorý necht ohryzený. Nemal teda vo zvyku hrýzť si kožu na prstoch. Smrť jeho pacienta v ňom iste musela vyvolať veľmi silnú emóciu.

„Thobias Lovsturd, súdny lekár,“ ozval sa nízky muž, pričom si všimol riaditeľove rozpaky spôsobené inšpektorkinou mlčanlivosťou.

„Teší ma. A odpusťte, ak nie som taký prívetivý, ako by som mal byť, no smrť jedného z mojich pacientov, hoci bola prirodzená, ma vždy zasiahne.“

„Kde je telo?“ spýtala sa Sarah.

Riaditeľova tvár dostala zrazu utrápený výraz a objavili sa na nej vrásky.

„Dobre, ak to chápem správne, keď už ste tu, treba celú obhliadku dokončiť. Myslím si, že celá záležitosť vám nezaberie veľa času. Tadiaľto, prosím.“

Vďaka preukazu, ktorý nosil na krku, riaditeľ otvoril kovové dvere naľavo, ktoré si Sarah všimla hneď, ako vstúpila do budovy. Išla tesne za ním, po nej súdny lekár a za ním Dorn. Pach éteru sa miešal s vôňou čistiacich prostriedkov. Hans Grund sa na chvíľu otočil k Sarah, no nezastal.

„Chápem, že tento typ zariadenia vás možno vyvádza z rovnováhy, inšpektorka. Sám si spomínam, ako som si počas prvých stáží v psychiatrickej nemocnici kládol otázku, či je toto povolanie naozaj pre mňa. No neskôr som pochopil, že to bolo preto, lebo som mal problém pocho-
piť týchto ľudí. Po tom, čo som si detailne preštudoval ich chorobopisy a mechanizmus ich choroby, pocit bizarnosti vystriedal záujem a chuť im pomôcť.“

Keby si ty vedel, aký je skutočný dôvod mojich nepríjemných pocitov, zmĺkol by si, chcela mu odvetiť Sarah. No zostala verná svojmu sporému jazyku. Jej mlčanie len zvýšilo riaditeľove rozpaky.

Vydali sa po dlhej chodbe s lesklou podlahou, z ktorej sa po oboch stranách vchádzalo do niekoľkých prázdnych miestností. Z jednej z nich, nachádzajúcej sa v prednej časti chodby, zrazu zazneli hlasné výkriky. Zdalo sa, že riaditeľ sa neznepokojuje, no Sarah musela zrýchliť krok, aby mu stačila. Keď prišli pred miestnosť, odkiaľ zaznieval hluk, Hans Grund vošiel dnu, pričom hostí poprosil, aby ho láskavo chvíľu počkali.

V miestnosti, ktorá sa podobala na herňu, ako sa dalo súdiť podľa mnohých pacientov sediacich pri stoloch a hrajúcich karty, sa vzpierať muž v zelenej košeli, ktorého sa snažili s veľkou námahou spacifikovať dvaja ošetrovatelia. Kričal, že si nevezme tabletky, že odmieta, aby ho ďalej otravovali, že zakaždým má pocit, že zomiera. Riaditeľ k nemu pokojne pristúpil, akoby presne vedel, ako treba túto situáciu vyriešiť. Sarah ho pozorovala, zvedavá na jeho počínanie.

„Dobrý deň, Geralt,“ začal Hans Grund.

Muž sa zmietal na všetky strany. Ošetrovatelia boli červení od námahy a na ich tvárach sa zračilo podráždenie. Riaditeľ im naznačil, aby ho pustili. Muž sa ešte chvíľu kýval, no potom sa upokojil. Hans Grund odsunul dve stoličky a postavil ich vedľa seba. Jednu ponúkol pacientovi, akoby boli priatelia. Z miesta, kde Sarah stála, nepočula, o čom sa rozprávali, no bola prekvapená, že Hans Grund aj pacient sa po pár sekundách začali

usmievať. Rozhovor netrval viac ako minútu. Napokon riaditeľ pacientovi podal pohár a ten prehltol tabletku. Obaja muži si podali ruky a profesor sa vrátil na chodbu.

„Telo je trochu ďalej,“ znel celý jeho komentár.

* * *

Cestou dal Dorn Sarah čipovú kartu, aby sa mohla pohybovať po celej budove, a tiež vysielaciu so slúchadlom. Liečebňa bola rozľahlá, takže vysielacia im veľmi uľahčí komunikáciu. Sarah nemala v úmysle zdržiavať sa tam, no z preventívnych dôvodov túto pomôcku prijala.

Keď prechádzali popred zatvorené dvere, začuli, ako niekto pomedzi vlyky prevkapaným hlasom volá: „Moje dieťaťko?“ No otázka zostala bez odpovede. Sarah v pomykove prehlušila nárek svojím hlasom.

„Hrozilo u obete riziko srdcového infarktu?“

„Áno... Mimochodom, sledovali sme ho. No v jeho veku nemožno vždy bojovať s osudom.“

„V akom veku?“

„Sedemdesiatšesť rokov.“

Dorn ich medzitým predbehol a otvoril dvere, ktoré viedli na modernejšiu chodbu, osvetlenú mliečnym neónovým svetlom odrážajúcim sa od PVC podlahy. Úplne na konci dlhej chodby stáli na strážii dvaja policajti.

„Z akého dôvodu bol pacient na tomto mieste?“ zaujímalo Sarah, ktorá si chcela urobiť profil obete skôr, než prídu k mŕtvole a pohľad na ňu ovplyvní jej uvažovanie.

„Pre opakované poruchy osobnosti. Blúznenie, paranoja... No nebol to takzvaný citlivý pacient. Teda v porovnaní s inými.“

„Ak možno veriť vášmu strážnikovi, snažil sa sám seba uškrtiť. To predsa vôbec nie je bežné,“ namietla Sarah.

Riaditeľ si upravil uzol na kravate.

„Vskutku, uňho ma to prekvapilo. Bol skôr pokojný.“

„Žeby vedľajší účinok niektorých jeho liekov?“

„Nemožno nič vylúčiť, no nemyslím si. Už roky mal predpísané to isté a neobjavili sa nijaké kontraindikácie, čo sa toho týkalo. V tomto ohľade si dávame veľký pozor.“

„Zlé dávkovanie?“

Riaditeľ pokrútil hlavou.

„Inšpektorka, som predovšetkým lekár: medikácia mojich pacientov je takpovediac moja úchylka. A v tomto ohľade som voči svojim ošetrovateľom nekompromisný. Odkedy som tu, nedošlo k nijakému omylu v dávkovaní. Netvrdím, že sa to nemohlo stať, ale je to nanajvýš nepravdepodobné.“

Skupina prešla popred izbu, z ktorej bolo počuť nejakého pacienta spievať jemnú melódiu, tá sa však skončila nezvyčajne vulgárnou nadávkou. Thobias polohlasom zopakoval nadávku, akoby ho sila slov zastrašila. No Sarah si všimla, že riaditeľ sa neusmieva. Naopak, zdalo sa, že ho zamrzelo, čo práve počuli. Z vnútorného vrečka vybral notes, zaznamenal si čas a niekoľko slov a potom ho schoval.

„Tí, čo mali dnes v noci službu, možno napriek všetkému spravili chybu, ku ktorej sa vám neopovážia priznať, lebo sa boja o miesto. Ako tí, čo možno zabudli dať lieky tomuto pacientovi... obzvlášť kreatívnemu.“

Riaditeľ sa na Sarah udivene pozrel.

„Neviem, ako je to u vašich nadriadených, no ja nie som nijaký tyran. Sme tím, som ich tréner, nie sudca. Keď majú moji zamestnanci problém, prídu mi to povedať. Leonard a Elias by boli prišli tiež, keby sa dopustili chyby. Nie, tvrdím, že tento muž zomrel prirodzenou smrťou, ak dovolíte. No nechám vás, aby ste skonštatovali to isté.“

„Posledná otázka. Koľko sektorov máte v tomto zariadení?“

„Tri. Sektor A je vyhradený pacientom, ktorí nie sú rizikom pre seba samých alebo pre iných. Tí zo zóny B si vyžadujú väčšiu pozornosť a nemôžu byť začlenení do príliš veľkých skupín. Pacienti zo zóny C sú logicky vedení ako nebezpeční, hoci tento termín sa mi vôbec nepáči. Incident tejto noci sa odohral v zóne A, práve sme pred ňu prišli.“

Dvaja policajti blokujúci vchod odstúpili, až keď im Sarah predložila preukaz inšpektorky osloskej polície.

„Môžete vstúpiť, inšpektorka Geringënová,“ vyhlásil policajt, obor s blond vlasmi ostrihanými na ježka, ktorý mal na košeli prišpendlenú menovku Nielsen.

Sarah priložila na elektronickú čítačku čipovú kartu. Bolo počuť zvuk závoru a vzápätí sa otvorili dvere do chodby ponorenej v šere. Nesvietil žiadny stropný neón, jediným svetelným zdrojom bolo zvláštne modré svetlo vyžarujúce z otvoru nachádzajúceho sa naľavo.

„Ešte len pracujú s UV svetlom,“ dodal súdny lekár a bradou naznačil smerom k modrastému svetlu.

Riaditeľ chcel vojsť za Sarah a lekárom, no plavovlasý obor so širokými ramenami mu zablokoval cestu.

„Prepáčte, pán riaditeľ, toto je miesto činu.“

Krídlo dverí sa zatvorilo s dutým cvaknutím.

Sarah zbadala bielu múmiu obutú v teniskách značky Stérigène, ktorá vychádzala z miestnosti, odkiaľ prenikala modrá žiara. Oslnivo biela silueta položila na vozík rúrku z plastu a nalepila naň etiketu. Potom sa vrátila do miestnosti.

Sarah po pár krokoch rozoznala, čo sa nachádza na vozíku. Pripravené chirurgické rukavice a návleky na topánky. Navliekla si ich, zatiaľ čo si súdny lekár obliekal celú kombinézu, ktorú práve vytiahol z kufrika.

Keď si Sarah upravila jednu z rukavíc, vstúpila dovnútra. UV svetlo v nej vždy vyvolávalo dojem, že sa nachádza v akváriu. V azúrovom prítmí usilovne pracovali dvaja technici v kombinézach. Prvý, v zadnej časti

miestnosti, si práve čupol k posteli. Pomocou pinzety zobral niečo z dlážky a vložil to do flaštičky.

Druhý v okuliaroch s oranžovými sklami mal krížom cez rameno prevesený prístroj podobajúci sa malému radiátoru. Z rúrky pripevnenej k puzdru vychádzalo modrasté svetlo, pričom policajť ním metodicky mieril na steny, podlahu a strop.

Žlté očíslované značky na zemi znamenali stopy. Jedna z nich sa nachádzala vedľa siluety opierajúcej sa o nohy postele, no jej tvár zakrývalo šero. Sarah sa priblížila. Miestnosť bola štvorcová. Posteľ bola prirazená k stene napravo a oproti sa nachádzal záchod s umývadlom. Bol to jediný nábytok.

„To mi stačí,“ ozval sa tlmený hlas ženy, techničky držiacej zdroj UV svetla. Vypla prístroj a čupla si k elektrickému káblu.

„Pozor! Zapínam!“

Svetlo zo štyroch reflektorov umiestnených v rohoch pohltilo tmú. A vtedy ju uvidela.

Mŕtvolu mala priamo pred sebou, opretú o predné čelo postele, pričom jej nohy smerovali k východu. Jej sinavá tvár, ktorá rokmi zvráskavela, sa nakláňala nabok. Na sebe mala len bledozelenú košeľu, nohy bosé, vytreštené oči akoby pozerali na niečo príšerné a otvorené ústa akoby skameneli vo výraze hrôzy. Pery prepadnuté dovnútra odhaľovali pokazené zuby a už napuchnutý jazyk. Pramene riedkych vlasov jej zakrývali čelo ako mastný závoj.

Sarah potrebovala niekoľko sekúnd, kým si zvykla na tento príšerný obraz, a potom si čupla, aby zblízka preskúmala fialové známky škrtenia na opuchnutom a zvráštenom krku obete. Jasne na ňom rozoznávala stopy prstov. Napriek výzoru starca ten úbohý človek nič nepredstieral.

Do miestnosti vstúpil Thobias Lovsturd, oblečený v kombinéze.

„Tak ako, pani inšpektorka, ako to vyzerá?“

Sarah ukazovákom v rukavici odhrnula lem mastných vlasov pri-lepených na čele obeť. A pochopila, prečo strážmajster Dorn hovoril o zvláštnej značke.

Tri jazvy dlhé asi štyri centimetre mrzčili mŕtvolne bledé čelo obe-te. Takmer splývali s pokožkou, no ich biele okraje a jemná nerovnosť umožňovali rozoznať ich obrisy. Keď sa tie tri jazvy pospájali, vytvorili nápis 488.

3.

Hlohlavý lekár si k nej tiež čupol a prstom v rukavici prešiel cez tie tri číslice.

„Sú to staré jazvy. A neboli urobené profesionálne. Pochybujem, že by si ich tento tu želal mať na čele.“

Súdny lekár zasvietil baterkou do uší a očí mŕtveho.

„V očných guliach mu prasklo niekoľko kapilár následkom stlačenia horných dýchacích ciest, no nie je ich veľa. Nenašiel som nijaké krvácanie v uchu, tvár je len jemne začervenaná...“

Lekár potom ukazovákom a palcom, ktoré pracovali ako pinzeta, ohmatával krk pod ohryzkom.

Sarah si všimla jeho pochybovačný výraz.

„A najmä nenachádzam nič, čo by a priori svedčilo o fraktúre jazyky. Uškrtenie skutočne nebolo príčinou smrti.“

Lekár trpezlivo a pozorne pokračoval v skúmaní jednotlivých častí tela.

„Nevidím nijakú stopu po údere ani ranu,“ konštatoval veľmi sústredene Thobias. „Teda okrem modrín v lakťovej jamke ľavej ruky, na mieste, kde mu určite injekčne aplikovali pravidelné dávky liekov,“ spresnil lekár a ukázal na fialové flaky v hornej časti predlaktia mŕtveho. „No v podobnom zariadení to nie je nijako výnimočné... Takže tak, momentálne vám v podstate viac povedať nedokážem.“

„A teda príčina smrti podľa vás?“ opýtala sa napokon Sarah.

„Nevylučujem nič,“ odvetil lekár. „Dokonca ani náhodnú otravu. Po toxikologickej expertíze a preskúmaní orgánov budem vedieť viac. Teda, ak budete mať záujem.“

„Porovnajte si výsledky s technikmi a overte, či nájdené odtlačky prstov patria mŕtvemu. Potom prevezte telo do nemocnice a informujte ma o výsledkoch pitvy.“

Thobias prisvedčil prekvapenou grimasou a našpúlením úst.

„Jedna nula pre vás, odtlačky prstov, ktoré by nemuseli patriť obeti,“ vyhlásil uznanlivo. „Presne takýmito detailmi sa líšite od svojich kolegov...“

Sarah tento kompliment zaregistrovala len jedným uchom. Dúfala, že kým bude čakať na lekárove závery, riaditeľ jej vysvetlí niečo o tých číslach na čele mŕtveho.

Narovnala sa, poslednýkrát si do pamäti uložila miestnosť a potom vyšla von.

Jeden z dvoch technikov práve vyšiel z miestnosti tiež a na vozík položil nejaké vrečko.

„Odtlačky prstov z tela obete ste zobrali?“ spýtala sa Sarah.

„Áno, prúžky sú tu,“ odpovedal technik a ukázal na škatuľu z plexiskla označenú štítkom „obet“. „A papilárne čiary sú použiteľné.“

Sarah sa obrátila, že s tým oboznámi súdneho lekára, no predbehol ju.

„V poriadku, inšpektorka, počul som. Všetko, čo potrebujem, je tu...“

Sarah mu odpovedala pokynutím ruky a odhodila rukavice do žltej nádoby označenej logom biologického odpadu. Potom si vyzula návleky na topánky, ktoré odhodila na to isté miesto, a naposledy sa otočila k miestnosti s mŕtvym. Niečo jej nedalo pokoj, no nedokázala presne určiť čo.

Znovu sa pohľadom pristavila na spartánskom a smutnom vybavení – posteľ, umývadlo a záchod – a pochopila, čo jej nesedelo. Nebol tam ani uterák, ani mydlo a na posteli nebola nijaká plachta. Akoby v tejto izbe reálne nikto nebýval.

Vrátila sa k riaditeľovi, ktorý ju čakal za dverami. Rýchlym gestom si nadvihol okuliare na nose a potom rozpažil ruky, akoby chcel povedať: tak vidíte, je to presne tak, ako som vám vravel.

„Kde sú osobné veci mŕtveho?“ spýtala sa Sarah.

„Čo máte na mysli?“

„Ja neviem, uterák, posteľná bielizeň, veci na prezlečenie, zubná kefka, mydlo...“

„Prepáčte, že vám to pripomínam, inšpektorka, ale nenachádzate sa v klasickej nemocnici,“ vyhlásil riaditeľ, pričom sa na ňu díval ponad okuliare. „To znamená, že máme povinnosť zabrániť našim pacientom v akomkoľvek pokuse o samovraždu. Pokladám to za samozrejmosť.“

„Sektor A je vyhradený pacientom, ktorí nie sú očividným rizikom pre seba samých alebo pre iných. A to vás citujem, povedali ste to ani nie pred piatimi minútami...“

Hans Grund si hladkal kravatu a pokyvoval hlavou, kútikmi úst mu šklbalo. Žeby to gesto prezrádzalo nepokoj klamára prichyteného pri čine alebo prejav namrzenosti riaditeľa podráždeného neúctivosťou nejakej inšpektorky, ktorá márne jeho čas? V tejto chvíli však Sarah nevedela, čo z toho je správne.

„Naozaj som to povedal,“ potvrdil riaditeľ Sarahinu pripomienku, „no tu nie sme v psychiatrickej továrni s konfekčnými pacientmi. Keď som sa tu v Gaustade ujal funkcie, považoval som za vec profesionálnej cti upraviť pravidlá pre každý prípad, a to s jediným cieľom: kvôli blahu mojich pacientov. 488, tak ho tu volali, potreboval prostredie, ktoré by bolo pokojné a poskytovalo mu pocit bezpečia, ako tu v kridle A, kde sa práve nachádzame a kde pacienti nie sú agresívni. No zároveň sa nedali vylúčiť sklony k samovražde, čo som nemohol ignorovať. V jeho špecifickom prípade som teda zvolil kompromis: sektor A, ale so zariadením izieb v sektore B.“

Hans Grund hovoril pokojnejšie, ako by bola Sarah čakala. Jeho slová zneli inteligentne a vierohodne. O to viac, že ho pred chvíľou videla v akcii so vzdorovitým pacientom, a musela uznať, že Hans Grund prejavoval naozaj úprimný záujem o blaho svojich pacientov. No Sarahinu zvedavosť dráždili ešte ďalšie otázky.

„Prezývali ste ho 488, ale aké bolo jeho skutočné meno?“

Hans Grund si v rozpakoch pošúchal bradu.

„Nuž... ja... ako by som to... Neviem.“

Sarah sa tentoraz nepodarilo skryť prekvapenie.

„Áno, viem, že to znie nepravdepodobne, no vysvetlím vám prečo,“ ospravedlňoval sa riaditeľ. „Nie však tu. V mojej kancelárii, ak by vám to neprekážalo.“

Vrátili sa späť chodbami, po ktorých prišli.

„Máte kamery aj v izbách?“ spýtala sa Sarah.

Hans Grund pokýval hlavou.

„Áno, no kamery nenahrávajú. Je to otázka etiky a rešpektu k súkromiu pacientov vrátane osôb nášho zariadenia, ktoré sú tak trochu špecifické.“

Sarah si to zaradila k informáciám, ktoré neskôr overí.

„Prečo sa s vami nočný strážnik nemohol spojiť?“

„Bol som v lietadle. Dnes v noci som sa vrátil zo seminára psychiatrie v USA. Mimochodom, nechcem pred vami nič skrývať – mám desynchronózu, ako to v našom žargóne nazývame. Nevyčítajte mi preto, ak občas nereagujem primerane.“

Dostali sa k chodbe lemovanej presklenými dverami, ktoré viedli na vnútorný dvor, a potom začali vystupovať po točitom schodisku. Tentoraz mala Sarah pocit, že prekonala časovú bariéru, ktorá ju skutočne doviedla do 19. storočia. Parkety s patinou času dominovali celej dlhej a úzkej klenbovej chodbe, ktorej steny boli vápnom natreté nabielo a osvetľovali ich železné kované lustre s tienidlami v tvare tulipánov.

Riaditeľ otvoril jedny z mnohých dverí, ktoré tejto chodbe z iného storočia dodávali ráz pravidelnosti.

„A sme tu. Nech sa páči.“

Sarah nedala najavo prekvapenie, keď zočila zariadenie kancelárie.

* * *

Prvé prirovnanie, ktoré jej prišlo na um, bolo kráľovská kaplnka. Na konci miestnosti oproti vstupu sa dvíhalo úzke okno lemované záclonami, ktoré by sa dobre hodili do divadelnej scény, a pred ním stál monumentálny pracovný stôl pripomínajúci oltár. Nad tým trónil drevený krucifix, ktorý upriamoval pohľad na krížiace sa klenby na strope.

Lavú stenu tvorila impozantná knižnica s výklenkom uprostred, ktorý krášľil strieborný kalich prikrýť paténou. Na pravej stene bolo čestné miesto vyhradené obrazu, ktorého mŕtvoľná bledosť hlavného námetu pútala pozornosť. Nahý muž, otočený chrbtom, ponáral prút do tmavej rieky. Po pravej i ľavej ruke tohto rybára sedeli zlovestné postavy so zahalenou tvárou, ktoré sa strácali v nariasenej drapérii.

Posledným kúskom nábytku bola skriňa z tmavého dreva, ktorá mala na dverách vyrezávané postavy, no z miesta, kde Sarah stála, ich nedokázala identifikovať.

Vo vzduchu sa vznášala vôňa vyhasnutej studenej cigary a šero nejasného svitania pohlcovalo svetlo šíriace sa zo zeleného tienidla lampy na stole.

Riaditeľ prešiel krížom cez pracovňu po mäkkom koberci, na ktorom boli vyšité mytologické postavy, s pohľadom zabodnutým do zeme, akoby rozmýšľal nad tým, čo o chvíľu povie.

„Ste veriaca, inšpektorka?“

Prekvapujúca otázka, pomyslela si Sarah. O to viac, že sem neprišla diskutovať o teológii. No keďže nechcela zabrzdiť jeho chuť hovoriť, ktorá by mohla viesť k užitočnejším dôvernosťiam, rozhodla sa odpovedať. V každom prípade však svoje myšlienky sformulovala pomerne stručne.

„Myslím si, že nie je bezpečné uprednostniť vieru na úkor túžby po slobode.“

Riaditeľ, ktorý si práve sadol za stôl, prekvapene zdvihol hlavu. Hral sa s veľkou kockou z plexiskla na fotky.

„Museli ste o tom veľa prečítať alebo premýšľať, aby ste mohli sformulovať takúto odpoveď.“

„Iste, no radšej by som si prečítala pacientov chorobopis.“

„Ach, áno, veru. Hovoril som vám, že časový posun mi spomaľuje mozog... a potom, prezradím vám, táto náhla smrť ma znepokojuje viac, než dávam najavo pred svojimi zamestnancami.“

Hans Grund vstal a otvoril drevenú skriňu, ktorá sa nachádzala za jeho chrbtom. Tentoraz sa Sarah podarilo identifikovať vyrezávané tváry na dverách. Dali sa medzi nimi rozoznať grimasami zvrátené tváre akýchsi démonov, ktoré sa miešali s anjelskými postavami s úplne opačným výzorom.

Riaditeľ vytiahol z jednej zo zásuviek zložku a podal ju Sarah.

Sarah si ju vzala a posadila sa, hoci jej to riaditeľ neponúkol. Za ucho si zastrčila ryšavú kučeru, ktorá jej padala do očí, a otvorila kartónový obal.

Našla v ňom asi desať listov dokumentujúcich rozličné terapie proti agresivite, ktorým sa pacient podroboval, a niekoľko vágnych opisov jeho mlčanlivého správania. Nikde nebola zmienka o jeho identite ani o dôvode jeho prítomnosti medzi týmito múrmi.

„Môžete mi to vysvetliť?“ spýtala sa Sarah.

Riaditeľ sklopil oči a odkašlal si.

„Viete, budem k vám úprimný, neviem, kto je tento muž, a tu to nevie nikto. Preto je jeho chorobopis taký chudobný.“

„Mohli by ste byť konkrétnejší?“

„Tohto človeka umiestnili do Gaustadu pred tridsiatimi šiestimi rokmi pre úplnú retrográdnú amnéziu sprevádzanú paranoidnými delíriami. Dovedla ho sem polícia, ktorá ho zatkla za výtržnosti na verejnej komunikácii. Nebol schopný uviesť svoju identitu alebo poskytnúť akúkoľvek indíciu, ktorá by ho pomohla identifikovať.“

Sarah sa pomrvila v kresle.

„Za celých tridsaťšesť rokov tento muž nikdy nič neprezradil o sebe alebo o tom, čo sa mu stalo?“

Hans Grund pokrútil hlavou.

„A nikto sa naňho nepýtal?“

„Nič. Polícia strávila dosť času porovnávaním identity tohto muža s nahlásenými nezvestnými v tom čase i v minulosti. No bezvýsledne. My sami sme sa pokúšali pátrať – uverejňovali sme inzeráty, no nikdy na ne nikto nezareagoval. A keďže tento muž mohol byť nebezpečný pre seba alebo iných, ponechali sme si ho tu... až dodnes. Hoci je to smutné, prišiel sám, bez pamäti, a dušu vypustil tiež sám bez toho, aby si on či ktokoľvek iný spomenul, kým je.“

„Čomu zodpovedajú tie jazvy v tvare čísel na jeho čele? Sú zvláštne, nie?“

„Vedel som, že mi položíte túto otázku. Mal ich na čele, už keď sem prišiel. No nikdy sme nezistili, čo znamenajú. A on nikdy nepovedal, odkiaľ ich má.“

Sarah sa mohla uspokojiť s touto odpoveďou, vrátiť sa domov, počkať si na správu súdneho lekára a klasifikovať túto záležitosť ako náhodnú smrť človeka s amnéziou bez príbuzných. Koniec koncov nebola tu preto, aby zisťovala životopis mŕtveho a bavila sa lúštením starej jazvy. Mala len určiť, či išlo o samovraždu, zabitie, vraždu alebo prirodzenú smrť.

A kvôli tomu sa chystala vyvieť riaditeľa z miery. Lebo hoci všetko, čo tvrdil, znelo vierohodne, Sarah mala pocit, že sa až príliš zabýval vo svojej komfortnej zóne. Akoby bola vlastne len jeho zamestnankyňou, ktorú si váži o trochu viac než ostatných.

„Prečo ste si ohrýzli palec až do krvi?“

Sarah zachytila v očiach riaditeľa náhly nepokoj. No rýchlo sa spamätala, akoby ho len nakrátko vyrušila zmena svetla.

„Táto záležitosť nie je nijako zábavná. Viete veľmi dobre, tak ako ja, že Gaustad si za tie roky nahonobil neveľmi žiarivú reputáciu... a moja úloha tu spočíva v pokračovaní obnovovania dobrého mena nemocnice, ktoré započal môj predchodca. Dnes ráno, keď som vystupoval z lietadla a dozvedel som sa, že sa tu zjavila polícia, povedal som si, že táto záležitosť sa rozchýri a že všetky naše snahy zmetie zopár novinových titulkov.“

Riaditeľ sklopil oči, zadíval sa na svoj poranený palec a pokrčil plecami.

„Uznávam, že to nie je najlepšia vizitka riaditeľa psychiatrickej nemocnice. No všetci máme svoje malé slabosti, nie?“

Sarah nevedela, čo si o tejto odpovedi myslieť. Nemala najmenšiu chuť začať konverzáciu na túto tému. V každom prípade však bol najvyšší čas dostať sa na komisariát, napísať správu a potom sa vrátiť domov a postaviť tvárou v tvár svojej vlastnej dráme.

Zmietaná brutálnym záchvatom úzkosti sa chystala rozlúčiť s riaditeľom, keď jej v slúchadle zapraskal nejaký hlas. Bol to Thobias.

„Počúvam.“

Sarah zachytila v hlase súdneho lekára napätie. Keď sa započúvala do nových informácií, rýchlo pochopila. Dokonca jej po chrbte prebehli zimomriavky.

„Okej, hneď som tam.“

Rázne vytiahla vysielaciu zo zadného vrečka a požiadala Nielsena, aby jej prišiel na poschodie naproti.

„Nejaký problém?“ znepokojil sa riaditeľ.

Sarah neodpovedala. Otvorila dvere pracovne a chvíľu čakala. Ani nie o minútu prišiel policajt s herkulovskou postavou. Ticho ho požiadala, aby dozeral na riaditeľa v jeho pracovni, až kým nedá nový príkaz, a po-náhľala sa na prízemie.

* * *

Keď Sarah znovu prišla na miesto činu v čistých návlekočoch a rukaviciach, Thobias a dvaja technici práve naložili telo mŕtveho na nosidlá a chystali sa zatvoriť patologické vrece.

„Dúfam, že viete, čo hovoríte,“ vychrlila naňho Sarah.

Súdny lekár kývnutím hlavy poďakoval obom technikom a oni sa pobrali upratovať svoje veci.

„Som si celkom istý, inšpektorka. Sám som mal problém tomu uveriť, ale fakty sú fakty: telo mŕtveho bolo presunuté.“

Sarah inštinktívne preskúmala miesto, kde sa našla mŕtvola.

„Ako to viete?“

„Nuž, pretože mám dôkaz, že k ochabnutiu močového mechúra *post mortem* došlo inde. Ako môžete vidieť, nohavice mŕtveho sú znečistené močom, no na podlahe pod ním som nenašiel žiadnu stopu. Vzhľadom na škvrnu na nohaviciach by tam mala byť poriadna. Nie je tam nič. Ani pod ním, ani inde v miestnosti. Ten človek nevydýchol naposledy tu. Preniesli ho sem pár minút po smrti.“

Sarah sa vystrela a z vrečka bundy vybrala vysílačku.

„Inšpektorka Geringénová. Všetkým policajtom, počnúc týmto rozkazom nikto nesmie vstúpiť do budovy alebo ju opustiť. Dorn, privolajte posily na zabezpečenie zóny. Nielsen, zostaňte s riaditeľom. Neopustíte ho ani na sekundu.“

Jej vysílačka zapraskala, keď začali prúdiť odpovede.

„Príjem, Dorn. Rozumiem!“

„Príjem, Nielsen, áno, vykonám.“

„Príjem, Solberg, áno, vykonám.“

Sarah sa znovu otočila k lekárovi.

„Overili ste, či si stopy po škrtení na krku mŕtvy spôsobil naozaj sám, ako tvrdili ošetrovatelia?“

Thobias nadvihol bradu obeť, aby jej odkryl krk.

„Tu sú stopy malíčka a ukazováka. Keby ho škrtil niekto iný, boli by naopak. Jednoznačne...“

„... sa pokúšal zaškrtiť vlastnými rukami,“ uzavrela Sarah. „No možno ho zaškrtili a potom urobili odtlačky na krk jeho rukami, aby bol pokus o samovraždu uveriteľný.“

„Krkolonné, ale možné. Len nie je také jednoduché to dokázať. Technici mi potvrdili, že na mŕtvom nenašli cudzie odtlačky. Ani na jeho rukách, ani na krku. Pokladám to teda za nepravdepodobnú hypotézu.“

Sarah skúmala kaskádu otázok, ktorá jej defilovala v hlave. Ak telo premiestnili, znamená to, že niekto sa pokúšal niečo zakryť. No prečo by potom volali políciu? Veď to bolo absurdné!

Sarah si znovu spomenula na nervozitu a zmätok ošetrovateľov, o ktorých sa zmienil Dorn pri jej príchode. Zdali sa v pomykove, v rozpakoch, akoby... Sarah už pochopila: nočný strážnik nemal vôbec volať na komisariát. Toto úmrtie nikdy nemalo byť ohlásené polícii! To preto sa výpovede zmenili v čase medzi nahlásením prípadu polícii a momentom, keď Dorn prišiel na miesto.

Ale kde teda mŕtvy zomrel? Sarah sa znovu obrátila na súdneho lekára.

„Zmena postupu. Urobte potrebné odbery na toxikologickú analýzu tu, kým príde sanitka, získame tým čas,“ nariadila. „A máte môj súhlas odviezť telo a pristúpiť k pitve, len čo príde pohrebné auto. Výsledky potrebujem čo najskôr. Nezapadnite na analýzu jazvy na čele.“

„To mi vyhovuje.“

Sarah zobrala do ruky svoju vysielacčku.

„Strážmajster Dorn. Kde sa nachádzajú ošetrovatelia a nočný strážnik?“

„V bývalom sektore B. Hneď napravo od východu zo sektora A.“

„Nezatknete riaditeľa rovno?“ čudoval sa Thobias.

Sarah nikdy na tento typ otázok neodpovedala. No na lekárovi jej bolo niečo sympatické.

„Po prvé, nie som si istá, či Hans Grund bol do tohto všetkého zapletený, a po druhé, ak sa niečím previnil, je príliš inteligentný na to, aby sa vzdal okamžite. Jeden z tých troch zamestnancov bude slabým ohnivkom v reťazi.“

Sarah vyšla z izby rýchlejším krokom ako zvyčajne. Keď znovu prechádzala nemocnicou v opačnom smere, zdalo sa jej, že je tam čoraz teplejšie.